

«Νοτιοανατολικό Δίκτυ Προστασίας: Πρόληψη της εμπορίας παιδιών και προστασία ασυνόδευτων ανηλίκων στα ελληνοτουρκικά σύνορα»

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ 4ΗΜΕΡΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ “ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΙ ΑΥΤΟ-ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ”

Γενικές Οδηγίες

- **Σκοπός** του εργαστηρίου και της εκπαίδευσης είναι να ενημερωθούν όσο το δυνατόν περισσότεροι ανήλικοι για τα δικαιώματά τους και για τους τρόπους που μπορούν να προστατευτούν από κινδύνους (trafficking, βία, κ.α.)
- Το εργαστήριο έχει χαρακτήρα **ενημερωτικό** και **βιωματικό** (ασκήσεις και συζήτηση).
- Η **συμμετοχή στο εργαστήριο είναι ελεύθερη**. Κανένα μέλος της ομάδας δεν είναι υποχρεωμένο να συμμετέχει αν δεν το θέλει.
- **Οι συντονίστριες/συντονιστές** του εργαστηρίου θα πρέπει πρώτα απ’ όλα οι ίδιες/οι να τηρούν τους κανόνες της ομάδας που θα συμφωνηθούν την πρώτη μέρα του εργαστηρίου.
- **Θα πρέπει να τηρείται αυστηρά το χρονοδιάγραμμα του κάθε εργαστηρίου** (συγκεκριμένος χρόνος για κάθε άσκηση) για να υπάρχει χρόνος για όλες τις δραστηριότητες.

Ηθικοί κανόνες:

Απόρρητο: Οτιδήποτε λέγεται ή διεξάγεται στην ομάδα δεν πρέπει να συζητιέται έξω απ’ το εργαστήριο.

Σεβασμός προς όλα τα μέλη της ομάδας ανεξαρτήτως φύλου, εθνικότητας, ιδεολογικών απόψεων

Επιτρέπουμε και βοηθάμε τα μέλη της ομάδας να εκφράζονται ελεύθερα, δεν λογοκρίνουμε κανέναν/καμία.

Αντικειμενικότητα – Ουδετερότητα προς όλα τα μέλη της ομάδας.

Η γλώσσα του εργαστηρίου πρέπει να είναι κατανοητή σε όλα τα μέλη της ομάδας (Διερμηνεία)

Δυσκολίες που μπορεί να προκύψουν:

Θέματα φύλου & διαπολιτισμικά:

Οι συντονίστριες/συντονιστές πρέπει να παρατηρούν και να δείχνουν ευαισθησία σε προβλήματα/συγκρούσεις που μπορεί να προκύψουν στην ομάδα λόγω διαφορετικού φύλου ή εθνικότητας μεταξύ των μελών της ομάδας ή και των συντονιστών. Σε τέτοιες περιπτώσεις πρέπει να επιτρέπουν να ακούγονται όλες οι απόψεις και στη συνέχεια να τονίζονται τα κοινά σημεία μεταξύ των αντίθετων πλευρών.

Θέματα μεταξύ των συντονιστριών/συντονιστών

Μετά από κάθε συνάντηση οι συντονίστριες/συντονιστές θα πρέπει να δίνουν χρόνο για να συζητάνε για όσα προέκυψαν στην ομάδα, αν τους προβληματίζει κάτι, κ.α.

Πολύ σημαντικός είναι ο διαχωρισμός των ρόλων και των αρμοδιοτήτων (ποια άσκηση ή δραστηριότητα θα συντονίζει ο καθένας) μεταξύ των συντονιστριών/συντονιστών με

«Νοτιοανατολικό Δίκτυ Προστασίας: Πρόληψη της εμπορίας παιδιών και προστασία ασυνόδευτων ανηλίκων στα ελληνοτουρκικά σύνορα»

τρόπο που να υπάρχει ισοτιμία και αποδοχή της διαφορετικότητας και των ικανοτήτων του καθενός/καθεμιάς.

Σε περίπτωση που προκύψει σύγκρουση μεταξύ των συντονιστριών/συντονιστών είναι σημαντικό να γίνει μια συζήτηση με ειλικρίνεια και σεβασμό. Εάν το πρόβλημα εξακολουθήσει να υπάρχει, τότε πρέπει ν' απευθυνθούν για βοήθεια σε κάποιον έμπειρο επαγγελματία (ψυχολόγο ή άλλο σχετικό επιστήμονα).

Θεματική Εργαστηρίου

1^η μέρα «Δικαιώματα»

Συνολική διάρκεια: 2 ώρες 15'

Στην αρχή σημειώνουμε τα στοιχεία των συμμετεχόντων (Όνοματεπώνυμο, ηλικία, εθνικότητα) και τους δίνουμε να υπογράψουν **έντυπο συγκατάθεσης** για τη συμμετοχή τους στο εργαστήριο. Μετά, τους δίνουμε να συμπληρώσουν ένα **ερωτηματολόγιο** που θα χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση του εργαστηρίου.

Συστηνόμαστε στην ομάδα και ενημερώνουμε τα μέλη για τα θέματα που θα δουλέψουμε στο εργαστήριο (Δικαιώματα, Καταπάτηση Δικαιωμάτων, Τρόποι αυτοπροστασίας από κινδύνους- Trafficking, Βία, κ.τλ.)

Χρόνος: 30'

Ξεκινάμε με παιχνίδια γνωριμίας:

- Σε κύκλο ή καθιστοί ή όρθιοι. Έχουμε ένα μπαλάκι και το πετάμε ο ένας στον άλλον. Όποιος το κρατάει λέει το όνομα του και κάτι που του αρέσει να κάνει (ή από ποια χώρα είναι).
(Το ίδιο παιχνίδι μπορεί να γίνει με ένα κουβάρι σκοινί. Όποιος το κρατάει λέει το όνομα του και χωρίς να αφήσει το σκοινί, δίνει το κουβάρι σε κάποιον άλλο.
- Παιχνίδι για υπενθύμιση των ονομάτων: Όλοι χτυπάμε ρυθμικά 2 φορές τα γόνατα μας και 2 φορές παλαμάκια και ένας/μία (που θα τον/την έχουμε ορίσει) χτυπώντας τα δάχτυλα του δεξιού χεριού λέει το όνομα του και μετά χτυπώντας τα δάχτυλα του αριστερού χεριού λέει το όνομα κάποιου άλλου. Όποιος ακούσει το όνομα του κάνει το ίδιο. **Χρόνος: 15'**

Κανόνες Ομάδας

Όλοι μαζί αποφασίζουμε και γράφουμε σε ένα μεγάλο χαρτί τους κανόνες της ομάδας που θα πρέπει να τηρούμε όσο διαρκεί το εργαστήριο.

Χρόνος: 10'

«Νοτιοανατολικό Δίκτυ Προστασίας: Πρόληψη της εμπορίας παιδιών και προστασία ασυνόδευτων ανηλίκων στα ελληνοτουρκικά σύνορα»

Δικαιώματα των ανηλίκων με βάση τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού

Έχουμε γράψει σε ένα μεγάλο χαρτόνι ή σε μεγάλα χαρτιά τα βασικά δικαιώματα των ανηλίκων με βάση τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού και τα παρουσιάζουμε στα μέλη της ομάδας. Τα σημειώνουμε δίπλα και στη γλώσσα που μιλάνε.

Ρωτάμε αν έχουν να προσθέσουν κάποιο δικαίωμα.

Χρόνος: 15'

Παιχνίδι Ρόλων για την κατανόηση των Δικαιωμάτων

Σε 2αδες ή 3αδες. Η κάθε ομάδα διαλέγει ένα από τα δικαιώματα, και μετά από μικρή συζήτηση και πρόβα παρουσιάζει στην υπόλοιπη ομάδα μία μικρή σκηνή σχετική με αυτό το δικαίωμα. Οι υπόλοιποι προσπαθούν να μαντέψουν ποιο δικαίωμα είναι.

Χρόνος: 30'

Συζήτηση

Συζητάμε με τα μέλη της ομάδας τι τους άρεσε σήμερα και τι όχι, αν τους δυσκόλεψε κάτι οτιδήποτε άλλο θέλουν να μοιραστούν.

Χρόνος: 20'

{Άσκηση που μπορείτε να κάνετε πριν τα Δικαιώματα αν υπάρχει χρόνος}

Διαπολιτισμική Άσκηση για γνωριμία: στόχος είναι να γνωριστούμε καλύτερα και να δούμε τα κοινά και τις διαφορές μεταξύ των διαφορετικών εθνικοτήτων των μελών της ομάδας.

Σε μικρές ομάδες ετοιμάζουν και παρουσιάζουν με το σώμα τους ακίνητες εικόνες από κάτι που αγαπάνε στη χώρα τους. Τις εικόνες μπορεί να τις συνοδεύουν με κάποιον ήχο. Κάθε ομάδα παρουσιάζει όλες τις εικόνες των μελών της ομάδας και η υπόλοιπη ομάδα προσπαθεί να μαντέψει τι είναι η κάθε εικόνα και σε ποιον ανήκει.

Χρόνος: 30'

2^η μέρα «Καταπάτηση Δικαιωμάτων»

Συνολική διάρκεια: 2 ώρες

Διαπολιτισμικό Παιχνίδι με μουσική και κίνηση

Είμαστε σε κύκλο. Βάζουμε μουσική από διάφορες χώρες (κατά προτίμηση τις χώρες των συμμετεχόντων). Ένας-ένας μπαίνει μέσα στον κύκλο και χορεύει όπως θέλει με τη

«Νοτιοανατολικό Δίκτυ Προστασίας: Πρόληψη της εμπορίας παιδιών και προστασία ασυνόδευτων ανηλίκων στα ελληνοτουρκικά σύνορα»

μουσική. Όλοι οι υπόλοιποι επαναλαμβάνουν τις κινήσεις αυτού/αυτής που είναι μέσα στον κύκλο. Το παιχνίδι τελειώνει όταν μπουν όλοι μέσα στον κύκλο. **Χρόνος: 10'**

{Εναλλακτική άσκηση: «Τι κάνω μέσα στη μέρα μου»}

Σε κύκλο. Ο συντονιστής/η συντονίστρια λέει κάθε φορά μία ώρα μέσα στη μέρα και όλοι δείχνουν με μια ακίνητη εικόνα που δημιουργούν με τα σώματα τους τι κάνουν συνήθως αυτή την ώρα μέσα στη μέρα τους. **Χρόνος: 10'**

Συζήτηση- Ορισμός για το τι είναι η Καταπάτηση Δικαιωμάτων

Χρόνος: 10'

Θέατρο Forum

Η ομάδα χωρίζεται σε δύο υπο-ομάδες. Η κάθε υπο-ομάδα διαλέγει μια πραγματική περίπτωση καταπάτησης ενός δικαιώματος (μια μικρή ιστορία), κάνει πρόβα και την παρουσιάζει. Μετά την παρουσίαση της ιστορίας ο συντονιστής/η συντονίστρια ζητάει να ξαναπαιχτεί η ιστορία και όσοι την παρακολουθούν να προτείνουν ιδέες/εναλλακτικούς τρόπους που θα μπορούσε να δοκιμάσει ο ήρωας ή η ηρωίδα της ιστορίας για να αποφύγει ή να αντιμετωπίσει την καταπάτηση του δικαιώματος. Οι λύσεις δοκιμάζονται επί τόπου θεατρικά είτε από το άτομο που προτείνει τη λύση (παίρνει το ρόλο του πρωταγωνιστή και δοκιμάζει να παίξει τη λύση) είτε από τα άτομα που παίζουν την ιστορία (δοκιμάζουν να παίξουν τη λύση που προτάθηκε).

Χρόνος: 60'

Αφού παρουσιάσουν και οι 2 ομάδες τις ιστορίες τους και δοκιμαστούν πιθανές λύσεις στην καταπάτηση δικαιωμάτων, ακολουθεί **ομαδική συζήτηση σχετικά με το πώς αισθάνθηκαν τα μέλη της ομάδας και αν θέλουν να μοιραστούν κάτι άλλο** όσον αφορά πραγματικές εμπειρίες καταπάτησης των δικαιωμάτων τους.

Χρόνος: 30'

Άσκηση κλεισίματος «Η λίμνη»

Όλοι σε κύκλο. Φανταζόμαστε πως στη μέση του κύκλου βρίσκεται μία λίμνη, κι ένας-ένας με τη σειρά πετάει μέσα στη λίμνη αυτό που τον απασχολεί, τον βαραίνει ή τον φοβίζει.

Χρόνος: 5'

{Εναλλακτική άσκηση κλεισίματος «Το δώρο»}

Σε κύκλο. Ένας-ένας με τη σειρά μπαίνει μέσα στον κύκλο, σκύβει και παίρνει ένα φανταστικό δώρο που το δίνει στον/στη διπλανό/ή του. Αυτό γίνεται και με λόγο και με κίνηση.

Χρόνος: 5'

3^η μέρα «Προστασία από κινδύνους»

Συνολική διάρκεια: 2 ώρες

«Νοτιοανατολικό Δίκτυ Προστασίας: Πρόληψη της εμπορίας παιδιών και προστασία ασυνόδευτων ανηλίκων στα ελληνοτουρκικά σύνορα»

Άσκηση Εμπιστοσύνης

Χωρίζουμε την ομάδα σε ζευγάρια. Ο ένας είναι τυφλός και ο άλλος οδηγός. Βάζουμε εμπόδια μέσα στην αίθουσα (καρέκλες, κ.α.) και ζητάμε από τα άτομα που είναι οδηγοί να κάνουν μια συγκεκριμένη διαδρομή οδηγώντας το άτομο που είναι τυφλό, καθώς έχει τα μάτια κλειστά. Μετά το ζευγάρι αλλάζει ρόλους, ο τυφλός γίνεται οδηγός. **Χρόνος: 15'**

Μετά την άσκηση ακολουθεί μια **μικρή συζήτηση** για το πώς ένοιωσαν τα μέλη της ομάδας στους 2 ρόλους. Συνδέουμε την άσκηση με το ταξίδι που έκαναν για να φτάσουν έως εδώ, τους κινδύνους που πέρασαν και τις βοήθειες που είχαν. **Χρόνος: 10'**

Ενημέρωση της ομάδας για το σημερινό θέμα: Προστασία από τους κινδύνους- Πως μπορούμε να αποφύγουμε τους κινδύνους που μπορεί να συναντήσουμε. **Τα μέλη της ιδέας λένε πιθανούς κινδύνους και ο συντονιστής/η συντονίστρια τα γράφει σε ένα χαρτί. Χρόνος: 15'**

Άσκηση «Η ασπίδα και ο εχθρός»

Όλοι περπατάνε μέσα στον χώρο αφού έχουν επιλέξει κρυφά (στο μυαλό τους) ένα άτομο να είναι υποθετικά ο εχθρός τους. Ο συντονιστής/η συντονίστρια λέει στα μέλη της ομάδας να προσπαθήσουν καθώς περπατάνε να είναι όσο το δυνατόν πιο μακριά από τον εχθρό. Μετά, τα μέλη της ομάδας πρέπει να επιλέξουν κάποιο άτομο να είναι η ασπίδα τους και καθώς συνεχίζουν να περπατάνε πρέπει να προσπαθούν να έχουν συνέχεια την ασπίδα τους ανάμεσα στον εαυτό τους και το άτομο που έχουν επιλέξει σαν εχθρό. Ο συντονιστής/η συντονίστρια κάποια στιγμή λέει stop και βλέπουμε για τον καθένα αν έχει καταφέρει να προστατευτεί. **Χρόνος: 10'**

Παιχνίδι Ρόλων πάνω στους Κινδύνους και στους Τρόπους Αυτό-προστασίας.

Χωρίζουμε την ομάδα σε 3αδες ή 4αδες. Η κάθε ομάδα διαλέγει έναν πιθανό κίνδυνο, συζητάει κι ετοιμάζει μία σκηνή, μία ιστορία σχετικά με αυτόν τον κίνδυνο και ποιος είναι ο κατάλληλος τρόπος αυτοπροστασίας. Όλες οι ομάδες παρουσιάζουν.

Χρόνος: 40'

Συζήτηση για όσα βγήκαν τη σημερινή μέρα. Συναισθήματα, σκέψεις, προβληματισμοί.

Χρόνος: 20'

Συμπλήρωση ερωτηματολογίων. Χρόνος: 10'

Οι συντονίστριες της ομάδας:

«Νοτιοανατολικό Δίκτυ Προστασίας: Πρόληψη της εμπορίας παιδιών και προστασία ασυνόδευτων ανηλίκων στα ελληνοτουρκικά σύνορα»

Χριστίνα Χατζηνικολάου, Θεατρολόγος
Βασιλική Τσαγκάρη, Κλινική Ψυχολόγος

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού, Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας & Κοινωνικής Πρόνοιας
Κέντρο για τη Μελέτη και Πρόληψη της Κακοποίησης-Παραμέλησης των Παιδιών
Φωκίδος 7, 115 26, Αθήνα ♦ Τηλ.: 210.77.15.791 ♦ Φαξ: 210.77.93.648
E-mail: ich_mhsw@otenet.gr ♦ URL: www.ich-mhsw.gr

Co-funded by the Prevention of and Fight against Crime Programme of the European Union